

Anna Šochová – Starý hřbitov

Neměla z toho radost. Kdepak, ani náhodou. Copak by kdo mohl mít povyražení z klacků, sbíraných na hřbitově? Tereza Vechtrová moc dobře cítila, že by tady neměla být. Ono to bylo divné, už když táta dostal půjčit hledačku a hned s ní šel sem. Ano, Terku taky zpočátku bavilo tahat poklady zpod hlíny a listí. Ale jenom v uličkách, jak to nejspíš někdo dávno ztratil a tak. Jako na chodníku. To ničí není. Pár penízků, nějaká věc na pásek, kozí podkova a kousek řetízku, co byl tak zaprasenej, že spíš připomínal tkaničku. Všude tu leží nejvíč černých střepů s kusy písmen.

Když táta hrábnul polní lopatkou dovnitř, do vysokého rámu z kamene, to ani máma skoro nedejchala. Byl z toho otvácí srdcový medailónek, úplně zčernalý stříbro. Poklad! Tereza zděšeně hlídala, kdy z hlíny vyleze kostlivá ruka a bafne tátu za nohu. Nic. Ani duchové ne. Mamka se za chvíli zasmála, potom taky do hlíny dupla, že se jako žádný mrtvolý tam dole nebojí. Řekla, že si tu věc vyčistí a dovnitř dá jejich fotky. Táta tvrdil, že mu to známej udělá odborně, ale nejspíš to pak střelil v hospodě jako všechno. Teď sem Terka přišla od toho dne poprvé a ještě k tomu sama.

Duchové určitě věděli, na co právě myslí, protože najednou začali kolem dokola praskat, lupat a bušit. Udělalo se jí šoufl. Ale vždyť to je v ní, její srdce! Páni! Tak děsně se ještě nelekla. Klepe to až v krku. Ten se stáhnul, skoro škrtí. Terka ví: číhali. Je sama, vlezla jim do pasti!

Na jedinou si dovolí, vybafnou a stáhnou ji dolů! Pod listí, do hlíny, kde malou tlustou holku nikdo nikdy nenajde. Za tátovo vysmívání, za to, jak odloupal z betonu ten kanón a potom ještě větve s kytkou, že takový věci frčej. A za flusanec na písma a rozduplý nápis na skle... Je ale možný, že máma na tabulku nešlápla schválně... Slyšíte? Určitě ne schválně!

Terka v duchu lhala statečně, jenže ti kolem to hned poznali a šíleli pořád víc. Zprava, zleva, zezadu. Odkud skočí? Kam utéct?! Polykala, bylo jí do breku. Přeslapovala a užuž si chtěla dřepnout a čekat, ať ji klidně sežerou. Jenže v tu ránu se viděla před tátou. Bude řvát, jak blbý je vemen. On se na vejmluvy může akorát vysrat. A

potom jí naklepe špeky řemenem. Kdepak, takovej průšvih radši ne! Máma říká, že za to nemůže, že je tak bšnej. Banka chce peníze, práce není. Můžou jim sebrat barák. Zato starosti, ty klidně můžou rozdávat. Tereza tomu prdlajs rozumí, má akorát držet hubu a krok. Musí vydržet i tohle. Přiškrčeně protlačila mezi vzlyky:

„Hele, nechejte toho! Já vám tu přece uklidím, né?“

Zavřela oči a stiskla pěsti. Za tohle ji duchové zmlátějí, ale ono je to skoro fuk. Stála a čekala. Nic? Fakt poslechli? Vítr se zastavil a nikde ani lupnutí. Oddechla si. Uvnitř zapípal protivný hlásek: Jsi blbá, Terezo, pitomá jak tágo, všechno dělal vítr! Každý strom tu má suchý větve, proto tě sem přece poslali!

Ukecala se tím větrem, ale běhala s každou hrstí co nejrychleji až ke krajnímu kaštanu. Až ke studni, třebaže na černou desku by to měla blíž. Ani kdyby ji sem táta přivázał jako ke stolu! Jo, mít tady vozík, už by byl plnej. Jenže ho má táta naloženej. Hm, ale odtáhnout tamtu tlustou větev ke studni, to by táta možná přijel autem? Včera sekal židle ze starý školy a nadával, že se nedostal do lesa. Zima na krku, topení žádný. Lavice už odtahali cikáni, zbyly jen tabule. Tátu štve, že se ty kravský krámy nedají tahat ani štípat.

Terka zkusmo nadzvedla holou suchou větev, silnější, než její noha. A to je co říct! Jo, šlo by to. Potáhla, konec sčísnuł kopřivy, ale byla mistr světa. Mamka bude mít radost! Vlezla do kopřiv odlámat větvičky, co by drhly o krajní pomníky. Zrovna o ty dva, kam někdo nosí svíčky. Máma říkala, že jsou dětský. Takový strašně mrňavoučký.

Hned se rozhlédla po další kládě. Už ji viděla, vzadu u těch holých hrobů, u kanonýra. Dokonce jsou tam dvě?! Naběhla, odtáhla s funěním těžkou potvoru a vracela se pro třetí. Jejda! Tady se táta hrabal! Terku rázem jako když polije. Lehká hnědá hlína byla určité přerytá víc, jako by po nich ještě někdo přišel. Nebo se hrabal ven. Vyděšeně pozorovala důlky. Srdce vyskočilo do krku. Není to v pořádku, není to jako dřív. Pomalu se shýbla pro silný kus, dlouhý jako polena, co táta tuhle v lese tahal z metru. Očima sledovala prašnou hlínu, která za těch pár dnů sotva oschla. Všude padá listí, proč ne i sem?! On určitě vylejzá a hledá, přehrabává svoji hlínu, znovu a dokola. Chce medailónek. Možná taky kouká na plivanec a

střepey vedle. Terka polkla. On je sice v právu, ale ona? Kluci v autobuse říkali, že se na hřbitově hejbou světýlka, že se duchům něco nelíbí. Zrovna jak si odnesli medailon! Táta říkal, že ležel nahoře, že není z mrtvol, jenže: byl z hrobu. Neřekla o tom ani Martině. Terka znovu namáhavě polkla. V krku měla jak při hnisavé angíně. Ještě je světlo, mrtvák nevyleze. Nebo jo?! Něco se hejbe, blízko! Bála se ohlédnout. Přesto nějak dozadu viděla. Slyšela najednou všechno, jako ve filmu. Něco tam je! Fakticky. I když se nedá nerozeznat, co. Někdo tady dýchá, skoro za krkem. A zase blíž, skřípe sklo!

„Co tu děláš?!“

Vyjekla, nadskočila. Honem pryč! Jaúú! Obrubník hned za patami jí podrazil nohy. Tereza spadla zadkem do vedlejšího hrobu. Zezadu ji to chytlo, přes mikinu tlačily tvrdé prsty. Už ji drží, kostroun! Sežere ji!

„Koukej vstát!“

Tereza zírala na stín za stromkem. Čekala lebku, hnáty, možná taky maso, co teprve padá pryč. Nemohla ani ječet. Ne, už nezařve, ani kdyby jí padali červi do ksichta! Nemá jak, nemá čím. Ani brečet nemůže. Jen ztuhle čekat. Už to přišlo blíž. Dosáhne na Terku, šoupne pryč. Roztrhá, krev postříká všechny hroby! Zavřela oči. Listy šelestí, lupla větev, zavonělo... Moment, ono se to cáká voňavkou?! Jéžiš, to je ta bába Štajnerová!

„Tak bude to?!“

Pořád ještě se srdcem v krku se chytla kamene a zkusila překulit. Přetahovala se o mikinu s tou mrtvoláckou prackou, ale už ji Štajnerka drapla za rukáv a zprudka pomohla vzhůru. Tereza se neodvážila ohlídnout. Nadzvedla poleno, jako by ji mohlo ochránit.

„Dě... děkuju.“

„Poslali tě na dříví?“

Štajnerka se nemračila, koukala normálně. Terka si rázem připadla trapná. Takhle se bát! Musí ale vypadat blbě! Trapně a směšně. Kdyby to někdo věděl... Přikývla.

„Když natahám to velký, může táta přijet autem a nebude cárat benzín... aaa... tady se to uklidí, že jo?“

Štajnerka kývla a Terce spadl kámen ze srdce. Zároveň zastudily pročůrané kalhoty. Jak dosedla do hlíny, rázem to vyteklo. Zase je

pochcaná! Naštěstí se hubená bába otočila. Přes rameno Terce řekla, že toho natahala dost a má jít domů. Ta ani nepípla, myslela si to samé. Dotáhla dřevo na kraj a mazala domů. Až před brankou si vzpomněla, stáhla mikinu, uvázala v pase a tak zakryla mokrý zadek.

„Kde máš dříví? Vysrala ses na něj, že jo?“

Jakžtakž ze sebe vysoukala, že našla veliké kusy a přišla na ni Štajnerka. Táta měl zase běsnou náladu. Kopnul do prázdných flašek od piva. Asi proto, že byly poslední.

„Tys to tam nechala? Náno pitomá! Bába všechno sebere a ještě se ti vychechtá!“

Rychle stoupnul na studnu a koukal ke hřbitovu.

„Jo, už to vidím. Hele bábu, mašíruje domů, určitě pro vozejk. To ani náhodou! Lez do Máni, ať jsme tam dřív!“

„Já musím na záchod.“

„Chceš se ulejt? Di si třeba do prdele!“

Uf. Teď zjistit škody. Záchod byl volný, rychle stáhla všechny gatě. Tepláky od hlíny, to neva. Jenže kalhotky jsou moc, ty máma pozná. Musejí se vyprat a vyždímat v ručníku. Chvilí zastudí, ale hlavně nebudou smrdět čůranky. Máma jde! Sakra, jak to zase ví? Vždycky Terku vyhrábne! Honem zamkla a snaživě hekala. Máma zmáčkla kliku.

„Seš tam? Kam jel táta?“

„Pro dřevo, našla jsem veliký kusy.“

„No fajn. Co tam furt děláš? Nějak moc dlouho!“

„Kadim, mami.“

„Tak pohni, máš připravený nádobí!“

Kruci, jindy myje až večer. Průšvihu se dneska člověk nevyhne, kdyby se na hlavu postavil. Naděje umírá naposled, říkává babička. Jak maléry začneš napravovat, pánbu pomůže. Pomohl. Máma vyšla na dvůr, Terka přeběhla naproti s drze nahatým zadkem. Zamknout a fofr! Zrovna spodřáry ždímalas do ručníku, když máma zavětrila znova.

„Co děláš v koupelně? Proč nejsi u nádobí?! Odemkni!“

Začala lomcovat dveřmi. Vztekla bouchala pěstí a vůbec neposlouchala, co Terka říká o mytí. Vždyť to zas tak dlouho

netrvalo? Sakra! Vlhké kalhotky se srolovaly na stehnech, zašprajcly a nešly natáhnout. No tak! Máma už řve! Taky je slyšet Máňa a to teprv bude viks! Minule jí dal táta mokrý gatě do huby, nesměla blejt ani brečet. Ale vydržela, i když byly zasmrádlý.

„Mami, počkej, dyť nemůžu otevřít!“

Hned ve dveřích dostala facku.

„Spratku jeden! Co ty se máš co zamykat?!“

„Něco po mně lezlo.“

Dobrá! Výmluva přilítla, jako by ji někdo napověděl. Máma nedůvěřivě naklonila hlavu. Taky nebyla dnešní. Možná si Terka oddychla až moc.

„Ukaž.“

Tereza vyhrnula triko až ke krku a ukázala nad břicho.

„Nekecej, nic tam nemáš.“

Táta na verandě volal, ať sebou mrskne. Terka rychle stáhla triko a zrudla. Táta říká, že má tlust'oušský cecíky.

„Hele, vono se nám to stydí! Nejsi blbá? Mazej dělat! A pohni, voda stydne. Hele, Tondo, vona se před tebou stydí, zrovna se zamkla v koupelně!“

Jejich posměšky po Tereze lehce sklouzly. Pod tepláky hřály schnoucí spodňáry a počůrací průser tímto skončil. Jenže táta chtěl ještě pomoci a máma se naštvála, že Terina znovu prdí na nádobí. Táta nadával, že měla něco cihnout. Tím pádem bude umejvat třeba do půlnoci, dokud se nebude všechno blejskat! Voda byla fakt studená, daly se umýt jen sklenice a hrnky. Jarem máma šetří, tak se mastnota z talířů rozblemcala úplně po všem. Bylo to hnusné, Tereza se štitila do vody i sahat. Napadlo ji už mockrát, že tu vodu vyleje, ale lavor je děsně těžkej. Někdy se dá dolít horká voda, jenže k tomu je nutná návštěva, které se vaří kafe. Vždycky se ohřeje víc. Jak přišel zvenčí táta, dal pár pohlavků, zanađával, vodu vylil a myla zas. Ve studený, ale jaru táta dává víc a jde to líp.

Za trest nebyla telka, navíc šli rodiče ven. Udělali oheň, pekli si salám a Tereza u okna v ložnici poslouchala. Sice ničemu nerozuměla, ale normálně mluvili a nenadávali. Do patra k ní voněl salám a sbíhaly se sliny, protože měla zase jen posolený chleba, ale za chvíli vlezla do postele a spala docela dobře.

Ráno šla Terka odvázat Ronyho a málem zakopla o kus dřeva, co trčel z ohniště. Ale ne, vždyť to je ta velká kláda! Spálili taky skoro všechny malé větve. Proč?! Hrkly jí slzy do očí. Tolik se přece těšila, že mají dřevo do kamen! Teď, po ránu, jí ze včerejší dřiny bolí skoro celej člověk. Jéžíš, nechali tu hrnky! Hodila tašku k verandě, honem sbírala nádobí. Sakra, autobus zaprděl v zatáčke! Jenže Rony by prkno shodil a za střepy by mohla ona. Jako vždycky.

„Rony, necháš to?!“

Vlčák s pytlíkem svačiny v hubě zavrčel. Jak se motala kolem hrnků, odtrhnul suchý zip na tašce a hledal. Tereza sebrala bačkory, přitáhla si tašku a couvala k brance. Když Rony takhle vrčí, má děsnej hlad. Poslechne až tátovo mlácení. Jen aby nepřišla pošťačka, pes bude dneska pořádně vzteklet!

Málem nestihla autobus, jel úplně přesně. Když na dolní zastávce přisedla Martina, připomněla důležitý podpis v žákajdě. Tereze bylo fuk, že ho nemá. Už dvakrát se třídou do Německa nejela, tak co? Nezblázní se ani potřetí.

Průsvih se nekonal kvůli žákajdě, počkal až na jídelnu. Martina vzala Terku s sebou a dala jí svou polívku. Na obědách se všechno dojídá. I to, no, divný. Jenže vrchní kuchařka si pamatovala, že za Terezu nemají odminula placeno a hlasitě se začala vyptávat, kdy to jako bude v pořádku. Přede všemi. Cítila, jak na ni všichni čučí, holky ze třídy prskaly smíchy a ona nevěděla, jestli teda smí tu hnusnou drožd'ovku dojíst nebo jestli odtud musí pryč. Ona by jí Martina stejně jinou nedala, ještě tak mlíkovou nebo rajskou. Potom třídní účka Terku plácla do zad a řekla, ať to zbaští, že brzo pojede autobus. A potom jí ještě přinesla oběd. Určitě svůj. Nebo kuchařce vysvětlila, že nemají peníze. Terka měla takový hlad, že i drožd'ovka byla prima, ale knedlíky válela v puse. Vůbec by nemohla říct, jakou měla omáčka chuť.

Málokdy se Tereza tolik styděla! Jako před týdnem, kdy viděla jednu paní ze vsi, jak vytrousila dvoustovku. Ono se to má vrátit nebo donést na policii, ale to by už nestihla autobus domů. Žmoulala peníze v kapse, paní dva dny nepotkala a potom mamka brečela, že není na chleba. Zase ji vyhodili z práce, když nestíhá dělat. Jenže teď

nezaplatili ani těch čtrnáct dnů. Terka jí donesla dvoustovku a mamka hned poslala tátu do hospody, krám už byl zavřenej. Přinesl v kastrolu dvě porce guláše a když se to nařadilo, ve zbytku omáčky se namočil tvrdý chleba pro Ronyho. Hlavně bylo dost cigaret, aby máma nebyla nervózní. Má je radši než prášky.

Jako na potvoru hned pozítří Terka tu paní potkala! Ty peníze jí vlastně ukradla, nejradši by šla jinudy, ale paní ji zastavila. Měla říct mámě, že zas berou ve flakonce, ať to přijde zkusit.

Rony štěkal a vrčel jako zběsilý. Tereza se plácla přes bundu. Jak běžela k autobusu, vůbec nevzpomněla na odpadák, kam se u jídelny házou svačiny. Nosila je Ronymu, ale dneska to nestihla. Zrovna dneska! Už potřebuje čůrat, jenže jak otevře vrátka, Rony po ní vystartuje. Porazí ji a zdrhne, aby našel žrádlo. Nebo zase naškubne bundu, protože bude v kapsách hledat sváču.

Ne, domů nemůže. Tereza popošla podél plotu. Příkop je suchý, i kdyby skočila blbě, nezmaže se. Tak hop! Močáku to neprospělo. Honem oběhla sad a u smetáku naprosto přesně, načas a bez ucvrnknutí, přidřepla. Asi včera nastydla, už ve škole to dvakrát málem nevydržela! Ach jo. Když natahovala kalhoty, zahlédla Štajnerku. Stála na pěšině ke hřbitovu a koukala sem. Terka zrudla. Bába ukázala prstem: Pojd'! Tereza váhala jen chvilku. Sebrala tašku a hodila ji na záda.

„Nejdřív naděláte binec a teď i záchod?!“

Otočila se a podívala k hromadě odtud. A jéje, nějak to narostlo. Škodovky kvůli dílům pro Máňu, ledničky a věci z hromádek, co se nehodily. Hadry a matrace po deštích zasmrádly, ty jsou fakt blbý.

„No... já musela. Rony děsně štěkal a já potřebovala rychle...“

„Nemáš klíče nebo se bojíš psa?“

„Když on zdrhá a táta ho musí honit dole po vsi. Lidi nadávají a pan Jehan říkal, že příště Ronyho picne.“

„Kdy přijdou rodiče?“

Terka vyvaleně zamžikala. Vlastně viděla Štajnerku prvně na světle a zblízka. Není stará, vlasy pod šátkem jsou černé. Vypadá jen o málo hůř, než máma po pár nočních.

„Zapomnělas řeč?“

„Promiňte, já... Přijedou půl čtvrtou, museli na úřad.“

„Tak pojd' ke mně.“

Klidně se otočila a šla. Cože? Terka vykročila, teprve když Štajner... paní Štajnerová zvedla z plaňky kožené oko. Hm, zavírá vrátka jako oni k sadu a na louku. Přilítla černá chundelatá koule a skákala radostí.

„Pojd' dál, Fouska se bát nemusíš. Očichá tě a pustí. Natáhni ruku, výborně.“

„Vypadá divně. Ale je hezky chlupatej.“

„Černých psů se žlutýma očima moc neběhá, ale tím jeho zvláštnost končí. Vidiš, vrtí ocáskem, líbíš se mu.“

Verandou vešly do obyčejného pokoje se zelenými závěsy. Všechno, co bylo z látky, mělo stejnou zelenou barvu. Nábytek byl jako u babičky, ze zlatavého dřeva. Tak tomu babi říkává. Tereza si bála normálně sednout. Babi má všude taky chlupy, ale vždycky se nejdřív musejí složit.

„Co úkoly? Udělám ti čaj a můžeš si je napsat.“

Terka přikývla. Když skoro dopsala češtinu a natáhla se po hrnku, málem ho leknutím pustila. Paní Štajnerová v legínách a černé haleně zrovna přinášela karty. To ne! Terka visela na balíčku očima. Jen ať nezačne blbnout! Prosím, aspoň teď ne! Marně. Jako kdyby o jejím strachu věděla, měla paní Štajnerová paklík položený volně na dlani. terka věděla, že to nezastaví. Zatajila dech. Co kdyby? Drží, drží... Sakra! Úplně bouchnul, karty prudce vylítly ke stropu a snášely se jako listí. Hlavně k Terčině židli. Úplně zvadla a sklopila oči. Teď se paní rozkřičí a vyhodí mě! Terezce bylo do breku. Průšvih horší, než ten o prázdninách u babičky.

„Já nechtěla.“

„Myslelas na ně, vid'?" Myslelas na jejich rozsypání a přitom jim zakazovala. Nebo jsi byla zvědavá a bála se, co udělají. To je špatně, protiklady nesmíš dopustit. Naučím tě, co s tím.“

Terka nevěřícně pozorovala, jak si paní kleká a kouká na znamení karet, co se otočily nahoru.

„Babička nesnáší, když lítají. Nosí to smůlu. Řekla, že schválně foukám nebo dělám průvan, ale já opravdu nic... Asi fakt nosím smůlu.“

„Ale ne, ona spíš nezná pravdu. Máš zvláštní dar. Zdají se ti barevné a hezké sny? Lezou ti věci samy do ruky?“

„Nevím. Nic nepotřebuju hledat, ale u těch snů... Mamka říká, že hezký nejsou. Mně se líbí. Pořád lítám a procházím skrz věci. Často hřeju, když je někomu zima.“

„Dobře. Teď zkus karty odstrčit. Na dálku. Tak, jak sedíš, dlaní ve vzduchu. Hlavně myslí na to, aby šly ke mně. Jasně si přež vždycky jen jednu věc, chápeš?“

Terka nevěřícně, ale poslušně natáhla ruku, jako by karty odstrkovala. Pomalu, pomaličku se sunuly pryč. Terka hekla a ruku přitiskla na břicho. Fakt to udělala?

„Výborně, ještě jednou, ať se složí do paklíku.“

Povedlo se. Kulila oči na složenou hromádku. Fakt je viděla, jak se dokážou otáčet a skládat! Jsou kouzelný? V tu chvíli Terka zjistila, že napětí udělalo své. Přiznala, že zase potřebuje na malou. Paní se nedivila. Hned ukázala, kde je záchod a řekla, že má nosit pořádné ponožky místo silonek. A pít bylinky. Jo, hnusnej čurolog, určitě! Když s ním nedávno zalila kytky, tak chcípaly.

Domů se Terka vydala vyzbrojená kusem knedlíkové šišky. Statečně přikráčela k zadní brance. Rony přilítnul, jenže mu přísně poručila stát. Zvedla pravou ruku a myslela to smrtelně vážně. Rony sedl a nic, nevrčel. Vyplázl jazyk a čekal. I když chvíli zápasila s drátěným okem na vratech, Rony seděl, neutekl. No teda! Pochválila ho, podrbala a dala ten knedlík. Rony ho položil na zem a tázavě naklonil hlavu.

„No jez, troubo, vždyť šilháš hlady!“

Štěkl a popadl žrádlo, aby si to náhodou nerozmyslela. Uf! To se naučila věc! Ale pšt, našim ani slovo! Jak paní říkala, lidi takový věci nechápou. Nebo kolem nich udělají cirkus a všechno zničí.

Když rodiče přišli, byla mamka úplně odrovnaná. Zapadla do sedačky, že se už ani nehne. Táta taky moc nemluvil, poslal Terku udělat kafe. I zapnout plyn! Vůbec si nevšimli, že luxovala a umyla jejich hrnky. Ona radši ani nepípla, protože jinak zapínat sporák nesmí a mytí ve studené vodě je blbost nebo za trest. Nad dvojkou z matiky mávli rukou. Ta je dneska už ve čtvrté třídě tak těžká, že ji

normální člověk nechápe. Potom Terezu poslali uklízet skříň, kde má zaručeně binec jako vždycky. Než zavřela dveře, máma začala vykládat, že se jí vůbec tátovy nápady nelíbí. Táta vrčel, že je úplně pitomá, nechat plavat zlatej důl. Znovu začali tiše, zlostně mluvili jeden přes druhého. Tereza radši vyběhla nahoru. Načapat ji za dveřmi, bylo by moc a moc zle!

Přeskládala pár věcí a přitom znovu zkusila, co umí. Hýbala i prádlem. Jako dřív s tužkami nebo sešity. Copak to není čarování? Třeba dokáže víc. Například... udělá Kolbový bedřara na nose! Furt se šlechtí a Terce vysmívá. Začarovat tak Sportku, aby měli rodiče po starostech... Nejde to. Jako kdyby náhle někdo zavrtěl hlavou. Byla sama, ale už věděla, že ani jedno z toho neudělá. Neublíží ani nezbohatne. Otrásla se jako zimou. Jejda, vždyť sedí na zemi, zase prostydně a bude čůrat jako koroptev! Ale už má hotovo, sejde dolů. Á já, mamka mlátí nádobím! Je našťvaná.

„Co sem lezeš? Už je tam pořádek?“

„Ano, maminko.“ Když mamka bouchá i šuplíkama, musí být Terka děsně vzorná. „Nahoře je zima, tak jsem si pospíšila, abych si dala čaj.“

Na čaj mamka věří. Přikývla, napětí povolilo. Zapnula sporák a Terce podala mastný pytlík.

„Na, vem si. Jsou včerejší, ale dobrý.“

Sláva, chytli něco ve slevě! To je vždycky moc fajn. Tereza seděla na židli, vychutnávala koblihy a koukala, jak máma krájí salám na velkou pánev. Jů, ještě knedlíky a zelí!

„Vzala sis chleba?“

„Jasně, ale neměla jsem moc hlad, Martina mě vzala na polívku. Byla děsně hustá, drožd'ová.“

„Fujtajbl, to se ještě vaří? Nemohla jsem ten hnus ani cejtít, bylo mi vždycky na blití. Hele, slyšels to? Naše mladá sežere i drožd'ovku. Ta má snad kachní žaludek!“

Táta něco zahučel. Terka zrudla a kobliha hořkla. Jenže potom si všimla, že se mamka zas chová normálně. A docela spokojeně nařizuje vytáhnout talíře s příbory. Jídlo vonělo a mamka nandavala veliké porce. A jí přidala salám!

„Warum?“

Terka se potila u tabule. Tohle slovíčko moc dobře zná! Warum, warum... Koukala po třídě, jenže všichni se jenom chechtali, Koníček střílel flusačkou, Falk něco dělal pod lavicí a Martina si ťukala na čelo.

„Warum?“

„Paniuč...“, promluvila doopravdy a probudila se. Sen, ale pěkně hnusnej! Nebo ještě není vzhůru? Byla v pokoji, za pootevřenými dveřmi chrápala mamka jako normálně, ale u jejich postele stála cizí stará paní v tmavých šatech. Koukala na rodiče a Terky si nevšimla.

„Warum?!“

„Bitte, ich kann nicht...“

Nevěděla, co vlastně koktá, ale paní byla pryč. Terkou zaklepala zima. Čurat! Má to úplně na krajíčku... Prolítla ložnicí rodičů, rozsvítila u schodů. Brr, zima, zima, rychle na záchod a zpátky! Jak nahoře zhasla, lekla se. Světýlka! Běhala mezi stromy, osvětlovala hroby. Duchové! Ta paní byla z nich! Terka přitiskla nos na okno. Za chvíli to ale vypadalo, jako když auto rozsvítí světla a jede. Dokola, zadem pryč. Mezi hroby zbyla tma. Terezka si oddychla, auto není duch. Měla by to ale vypátrat, stará paní byla doopravdická. Tichounce se plížila do své postele. Jé, kde je táta? Na noční přece nejel? Nebo už zase dostal práci?

Zbytek týdne byl zvláštní. Na dvoře jim složili fůru odřezků z pily. Táta si pochvaloval, že mají hodně na zátop i na opravu kůlny pro Máňu. Hned se do toho pustil. Máma Terce koupila nádherný červený klobouk s mašlí, dvakrát upekla buchty s tvarohem a taky unikuřata. Ta jsou ořezaná od prsíček, ale nevadí, stehna jsou nejlepší. Terku doma čekával opravdický oběd. Studený, ale s masem.

Rony si užíval granulí a kostí, žral a žral. Mamka se v práci udržela, přivezla i pár hezkých věcí po cizích holkách na Terku. Hrály si na módní přehlídky i s malováním. Ve dne bylo všechno fajn. V noci dál Terka vídala starou paní, jak chodí jejím pokojem k rodičům. Stála nad nimi, někdy hrozila prstem, jindy tiše povídala. Jednou se jí chtěla zeptat, ale paní položila ukazovák na rty a zmizela. Pšt, tiše, tomu rozumí každý. Jí, Terce, to nepatřilo.

Párkrát zahlédla paní Štajnerovou u hřbitova. Vždycky se dívala směrem k nim, jako by čekala na Terku. Nejdřív to nešlo, ale když táta dodělával vnitřek kůlny a mamka vařila, zkusila za ní jít. Paní Štajnerová zavrtěla hlavou a rychle zamířila domů. Takže ne, na Terku paní nečekala. Chovala se jako ten duch. Možná kvůli hřbitovu. Podezírá je? To auto v noci ale přece nebývá jejich Máňa!

V pátek tam bylo zas. Ted' nevzbudila Terku stará paní, ale mámino neklidné spaní. Rony vyl, jako když brečí. Terka neseběhla na záchod hned. Koukala a snažila se rozeznat, co se mezi stromy děje. Jak auto odjelo, uslyšela dole dveře a tátu. Asi taky nemohl spát. V tu ránu měla namále s čůráním. Táta ale ještě vyšel na dvůr, šup dolů ze schodů a bylo.

Dopoledne přijela babička. Mamka nebyla moc ráda, protože babička jen koukla na první dveře a řekla, že se štítí sáhnout i na kliku.

„Takhle ze tvý holky pořádná ženská nevyroste! Když se dneska štítí hadru a vody, zejtra se bude jen válet a patlat mejkapem!“

Mamka hodila po Terce očima a ta hned strčila ruce za záda. Ještě měla na nehtech rudý lak z módních přehlídek. No co, stejně je z holek poslední, kdo tam nenosí ani srdíčka! Chvíli s dospělými seděla u kávy. Babička se zeptala, jestli by neměla být venku, když je tam hezky. Chvíli už nepršelo a mamka konečně řekla, ať si vypadne hrát. „Podívám se na jabka, jestli ještě nějaký nejsou,“ zkusila Terka zvětšit prostor, který ted' znamená „ven“. Na dvorku nebylo nic než bláto a Rony v boudě. Jim v sadu rostly jen letňáče a ty už jsou pryč. Mamka kývla a táta s babi ani neposlouchali. No jo, sakra, úplně zapomněla na krávy! Včera traktor objel zdejší kůly a natahovaly se dráty. Stádo vidět není, může být za stromy. Postávala na kraji. Co dál? Může si sáhnout, jestli už kope. Jo, celá nakřivo! Radši rovnou proleze. Opatrně, místama jsou louže. Ohrazeno je skoro až k plotům, zadem od zahrady se nikudy jít nedá. Kudy asi paní Štajnerová půjde na hřbitov?

Terka se nadechla, prolezla dráty. V pohodě, proud ji nepraštil, bučení nezaslechla. Plížila se a rozhlížela, kdyby něco. Vloni tu měli bejka, co za tátou vlítnul až do jejich sadu. Občas je kravám jedno, že

dostanou šlupku. Když jim v srpnu došla voda, některý nadzvedly hlavou drát pod proudem, aby ostatní mohly utéct. To byla u rybníka mela! Lidi od vody zdrhali, ženské ječely a parta puboušů mávala ručníky, že budou dělat koridu.

Dům na prodej byl prázdný, ani cikáni sem nelezou. Jen děcka z okolí pro ovoce. Snad zbyla fialová jablka, zrajou dlouho. Hm, už jsou pryč, opadaly. Žerou je myši, ale našla přesně čtyři poslední pěkná. Tak a mazat zpátky. Když mījela hřbitov, hlava se jí k němu sama točila a táhlo ji to tam jako na provázku. Pěkná blbost! Objevit se našťvaná kráva, nestihla by Terka utéct ani na jednu stranu. Musí na kraj, ke drátům! Přesto se zas přistihla skoro v půlce pole. Fakt je to divný. Viděla pár náhrobků pod stromy, jenže jinak než dřív. Možná někdo kopal poklady jako táta, možná shodil nějaké kameny... Otrásla se. Najednou stála u vrátek paní Štajnerové. Jak sem došla? Proč minula jejich barák? Paní zrovna vyšla ven a tvářila se přísně. Jako by ji čekala.

„Pojď,“ kývla po Terčině pozdravu a ukázala právě ke hřbitovu. Nerozhlížela se, šly normálně pěšinou. Terka měla sto chutí upozornit na krávy. Přitom si uvědomila, že spolu musely projít skrze dráty. Že by u Štajnerovic plotu ještě nebyly? Ti chlapi dělali i tam...

„Nestarej se o hlouposti a koukni, jak to tu vypadá,“ postrčila Terku dopředu. Ta ani nepípla, protože paní Štajnerová měla divně placatou tvář a studené oči. Už se nezlobí, už je rozhodnuto. Terka uvidí něčí průser. Hodně zlý průser. Zírala tedy skrze nízké větve kaštanů. V šeru bylo opravdu něco špatně, jenže pořád nechápala, co vlastně vidí. Už předtím přece bylo jasné, že tam něco nehraje. Rámy hrobů... Pokácené náhrobky, kde jsou?! A ty černé kvádríky, co táta říkal, že jsou z mramoru. Jeden skoro uzvednul. A tohle? Přímo před ní nakřivo trčela vzhůru odsunutá deska. Naproti, za rámem, svítily vylámané kusy betonu. Nemohla se pohnout, paní ji pevně držela. Zakřičeli ptáci, vylétli skrz větve vzhůru. Byli divní, černí a velicí. Stromy od všech hrobů odkláněly větve a Terka byla ráda, že toho víc nevidí.

„Po válce lidi mrtvé nechali být, až před třiceti lety zmizel plot. Potom banda ožralů pokácela, co se dalo a skoro každý tady z kopce si odtáhl kus kamene. Dokonce i mramor je v několika základech! Náhrobky se jmény ne, to až dnes. Všechno, co dva chlapi uzvednou.“

Terka si hřbitov moc přesně nepamatovala, ale když se rozhlédla, nebylo to nutné. Zmizelo toho moc, v listí viděla stopy skoro ke všem hrobům. Zbyly jen největší kusy mramoru a holé šedivé rámy. Zahlédla zlomený krumpáč a lopatu s krátkou násadou. Táta říkal, že jí bohatě stačí. Táta?! Mamka to o něm ví! Stará paní je chodila varovat... Ruce na jejích ramenou ztěžkly. Nejen paní Štajnerová, všichni tu vědí, co Terka zrovna pochopila. Dusila ji hanba. Rozrýpanou zemí stoupal smutek. Těžce, namáhavě vytékal z ran. Mohla na něj sáhnout, ale pálil by jako oheň s mrazem zároveň. Vykoktala:

„Oni takhle pláčou, že jo? Všichni tihle duchové.“

„Ne. Tito lidé odešli v míru, nepotřebují se vracet. Je to horší, cítíme samu zemi. Ten mramor, prodaný kameníkovi, sice štěstí nepřinese, ale je prostým zákonem, že ze zla dobré nepovstane. Je tu cosi horšího: mrtvá navíc, neuzavřená vina. Lidská chamtivost poničila svatost místa, rozryla mlčení. Starou křivdu teď smyje čerstvá krev!“

Tereza nechápala, co paní Štajnerová říká. Jako kdyby měla radost, úplně tu krev přivolává! Stály spolu strašlivě daleko od normálního světa, jako za zdí. Nebo vysoko nad stromy a domy. Vyděšená Terka nevěděla, jak dolů. Paní vzadu rozpřáhla paže, zvedla oči.

„Ty sama cítíš, jaké je tohle místo! Mnozí lidé dřív cítili jeho sílu a uctívali ho. Nosili květiny a dary duchům a silám Země. Neorali je, nic sem neseli. Tisíce let! Až po první válce tady udělali hřbitov. Už byla moderní doba, mladí pověstem nevěřili. Mrtví se však stali obětinami. Nedotknutelnými! První přistěhovalci to vycítili, nechali mé místo na pokoji. Ti další už ne. Čas krve nadchází! Konečně zaplatí!“

„Udobříme tu zemi? Vidíte, že to umíte? Uděláme, aby zlé smutno nevylezlo ven. Prosím!“

„Cože? Proč? Neměli mé místo znesvětit! Dobře to vědí, bídníci, zelení strachy čekají trest!“

Terezce vyhrkly slzy. Táta byl opravdu od rána divnej. Babičce taky říkal, že má hnusný sny. Ale něco, to nejhorší, se určitě stalo právě dneska v noci. Vždyť on o těchle věcech nic neví, pro něho je tohle místo zbytečně nevyužitý! Terka chytla paní za ruku. Úpěnlivě prosila:

„Musíme něco udělat! Vždycky se to dá zastavit! Třeba máte nějaký prsten nebo starej pergamen nebo...“

„Ne! Již vyhřezává hnís a spálí, co je určeno! Jednou to pochopíš. Budeš se dívat, jak trest za navršené viny drtí červí svíjení tohoto světa. Jenom pozoruj, stojíš nade vším jako já! Sám osud mi tě přivedl. Já, Elchianor, tě budu učit, staneš se strážkyní po mně. O lidi se nestarej, mají, co chtěli!“

Elchianor vyrostla, oči jí hořely. Terka dál tiše slzela. Toužila pohladit okolní smutno, utišit Zemi, ochránit lidi, co nic netuší. Odvézt pryč tátu s mámou, nějak jim povědět, co provedli. Jenže před Ní to nešlo. Nedokázala ani říct, že žádnou strážkyní nebude. Copak se někdo může jenom koukat a čekat a těšit se na něčí tresty? Babi říká, že každý průser se s dobrou vůlí napraví. Jenže Tereza najednou moc dobře ví, že právě Ona, Elchianor, tady schválně vyvolává něco zlého. Nedočkavá a šťastná! Znovu pohlédla na hroby a tehdy si vzpomněla. Počkat, prý tu nejsou duchové? Odkud tedy chodí její stará paní? Elchianor o ní nic neví. Proč ne? Snad je tu naděje, snad pomůžou duchové!

Vrátím se, slíbila Terezka. Přijdu a budu tu s vámi, abyste věděli, jak je mi to líto! On táta nechtěl ublížit, on to nevěděl... Ruka na rameni ji už směřovala zpátky. Byl čas jít. Ohlédla se, znovu ji polilo horko a mráz. S ním hned pocítila, že před Elchianor musí mlčet. Jako kdyby se ve stínech mihla stará paní a ukazováčkem nařídila PST! Rony žalostně zavyl a Terku píchlo u srdce. Cítí nebezpečí pro mamku a tátu, určitě!

„Pes cítí, kdo a kde jsme. Jdi domů a kdyby ses přece jen bála, přijď. Pamatuj, že se všem stane po právu.“

Terka se otočila až u drátů. Elchianor šla jakoby nic, u vrat mávla na pozdrav. Fakt nemá zadrátovanou cestu? Jauu! Sáhla holou dlaní

na ohradník. Drnčelo to loktem až k srdci. Tak Ona fakt čaruje! Projde skrz nabitý drát, co je kolem dokola! Ale k čemu to všechno, když nechá Zemi bolet?!

Než se zula, slyšela Terka skrze dveře babičku. Zase vykládala karty, mamka ji pokaždé uprosí.

„... tady vidím chamtivost, způsobila ohrožení. Hm, podle téhle karty z daleké minulosti. Nad tím je síla rodiny a taky naděje. Nevinnost může nebezpečí odvrátit. Pamatuj, holka, rodina je základ... Á, Terka! Copak neseš? Taková jablíčka rostla ve farský zahradě. Karel na ně chodil...“

Chvíli se jen tak povídalo. Terka chtěla aspoň mamku nějak varovat, ale nešlo to. Vlastně pořádně nevěděla, jak a co říct. Po večeri šla babi nahoru s Terkou, prý kvůli zákajdě. Mamka za jejími zády zamrkala, že babi asi hlavně zkontroluje skříň. Jenže se dostaly jen do půlky schodů. Babička tam stála, zbledla. Chytla se u srdce, zírala před sebe. Terka seběhla, ale babi nic, mlčky koukala dál. Na rozmázlou krev na zdi, fleky po schodech. Přes to byla vidět cizí rozcuchá holka v květovaných šatech. Objevovala se pomalu, měla přivřené oči. „Marienko, Maro...“

Ted' teprve se babička Terezy chytla. Ta se zamračila na ducha: takhle někoho vyděsit, styď se! Pomohla babi sednout na dolní schod, jediný bez krve. Ta Mara už byla celá, ležela na schodech a vypadala, že brečí. Byly k ní otočené zády a Terka najednou nevěděla, koho litovat víc. Babička se ještě ohlédla, ale už jen zavrtěla hlavou. Vstala.

„Něco se mi zdálo. Nahoru nepůjdu, chci se napít.“ Mara je dál sledovala a když otevřely dveře do obýváku, zešedla jako okolní zeď.

Babička rodičům nic neřekla. Jenom, že je unavená. V noci přišla stará paní jako vždycky, ale jen k Terezčině posteli. Dala jí ruku nad hlavu, jako by ji chtěla pohladit. Terka se zvedla, chtěla ji odvést ke schodům. Třeba se nějak domluvějí, co s tou Marou? Paní však zůstala nahoře a krčila rameny, jako by nic dělat nemohla. Duchové proti sobě asi moc nezmožou. Tak šla aspoň na záchod, aby nebyl malér. Při návratu se zastavila. Jak vlastně věděla, že schody

zůstanou bez Mary? Proč se nebojí? Martina se klepala strachy, když kluci jenom vykládali o světylkách. Ona by prý tak blízko hřbitova nikdy nebydlela! Vtom Terezka zaslechla divné zvuky. V obývací se šeptalo. Babička mluví s duchama? Mara ji předtím vyděsila. Nepotřebuje pomoc? Opatrně otevřela dveře. Babička vstala ze země.

„Nemůžeš spát? Pojď ke mně, do tepla.“

Terezka si úžasem div nesedla. Přísná babička, která nesnáší její počůrávání! Ale třeba jí řekne, kdo ta Mara je.

„Babičko, kdo je ta Mara? Proč tam byla?“

„No, to není zrovna pro malou holku v noci...“

„Babi, určitě něco víš z karet. Země na hřbitově pláče a hnís ze Země nadělá hodně zlého. Ale duchové ne, těch se nebojím.“

„Počkej, holka, co tu meleš o hnisu?! Tys Maru viděla? Ty víš ještě něco dalšího?!“

Babi najednou vypadala vyděšeněji, než na schodech. A Terezka radši dost přemýšlela, než něco řekla. Prozradila rozkradení hrobů, sousedku Štajnerovou, o staré paní nic.

„Zítra mi to ukážeš, ale té sousedce se vyhýbej. Asi umí věci, kterým nerozumím. No a teď zase, co vím já.“

Jejich dům postavili kolem roku třicet. Býval tu malý obchod, ti lidé ztratili jediného syna ve válce. Paní umřela ještě před odsunem. Po Němcích tu chvíli žil nějaký chlap a potom patřil dům statkům. Ubytovali tu babiččina bratra s jeho družkou, potom po revoluci to koupila jedna paní, ale nestačila platit. Dalšími jsou oni. Není to moc šťastný dům, Karel hodně pil a jeho Žofka se oběsila v lese. Marienka, její dcera, zmizela v šestnácti, prý utekla za hranice, když přijeli Rusáci. Byla o šest roků mladší, než babička. Karel pil pořád víc, až prý usnul na silnici a přejelo ho auto.

„Ale co když neutekla? Ležela tam na schodech, jako kdyby ji někdo děsně zmlátil.“ Babička vzdychla.

„Ani nevím, jestli mám chtít poznat pravdu. Karel Žofku mlátil, možná sáhl i na Marienku. Ale když se zjevila, žádá o pomoc. Říká se to. Já ji měla ráda, nesmím ji zklamat, aby se nezačala zlobit. Bývala to milá, veselá holka, vedla pionýry, děcka za ní nadšeně táhla... Nevím ale, co s tím. Radši budeme spát, co říkáš?“

„A babi... Nepovíš to na mě našim?“

„Tak to se opravdu neboj. Tonda tyhle věci nesnáší. Jeho učitelka se mu vysmívala ve škole, před děcký. Udala mne kvůli kartám esenbákům, husa. Přitom jsem jejich ženám taky vykládala. Kdybych prozradila zjevení Mary, Tonda by zavolal do blázince. Máme odteď tajemství, ano?“

Terezka přikývla a přitulila se blíž. V noci otevřela oči ještě jednou. Naproti seděla stará paní a usmívala se. Ne, na ně. Spíš na malou černou knížku na stole.

*****abička šla za šera ven, na houby, protože les dobře čistí hlavu. Táta dotáhl cirkulárku od souseda, aby nařezal dřevo. Babi po návratu řekla, že se podívá na hřbitov, jestli se tam ještě dají vyrejpnout kosatce. Rodiče po sobě koukli, ale když ji neodradilo ani stádo krav, poslal s ní táta Terku. Krávy byly slyšet až u lesa, babi se jich nebála.

„Jestli je to, jak říkáš, ani sem nepůjdou. Zvířata jsou citlivá a krávy navíc moudré. Panebože!“

Babička stála před dráty, nataženými kolem krajních stromů hřbitova a vyděšeně pozorovala spoušť uvnitř. Potom prolezla dovnitř, chodila mezi hroby a plakala, protože to tady znala, když jezdila k bratrovi.

„Podívej, tohle taky rozvalili čerstvě, kámen odřel strom. Tady museli mít pajcr, beton pod deskou nevydržel... Ježíši! Nechod' sem! Bože, cos to dopustil!“

Pozdě. Terka pod odsunutou vypouklou deskou zahlédla něco jako hadr. Šla blíž. Bála se vědět, ale táhlo ji to. Musela se přesvědčit. Oči sklouzly po náhrobku. Johanna Schaller, 1871 – 1946. Ten bílý, nejhezčí hrob! Neměl nápis přímo nad hlavou jako ostatní, ale postavený až za rámem. Zabral kus uličky. Přesto někdo náhrobek svalil dozadu, až na strom. Z rozbitého rámu trčely dráty. Tak nebyl kamenný, ale z betonu? Na látce se daly rozeznat červené květy. Pod ní tenké nohy, které vypadaly divně. Moc hubeně a hnědě. Zato nahoře ležely přes tělo bílé kosti. Poznala je, vypadaly jako v učebnici. Předloktí, jenže rozlámané. Stín desky kryl hlavu. Nepotřebovala ji vidět. Babi klečela s rukama na tvářích, kymácela se a zdušeně plakala, že malou Marienku přece jen našla. To Karel, určitě on ji sem dal, mezi hlínu a víko hrobu.

Terezka zaraženě stála, nevěděla, co udělat. Vzpomněla na řeči Elchianor: Tady je ta mrtvá navíc, ona se má mstít! Babi konečně zmlkla. Vstala, přitiskla Terku k sobě, dala pusku na čelo. Pořád ji nenapadalo, co se dá říct.

„Už vím, co se musí udělat. Bože dobrý, aspoň, že ji sem dali mrtvou, ruce měla složené na prsou. Jen růženec po Žofce chybí, Karel by jí ho určitě dal... Pojď, jdeme.“

Táta zrovna řval, slyšely ho až na pole. Máma se celá bílá klepala a tvrdila, že nic nezapíнала. Pila musela spustit sama. Dvakrát! Mohla tátu zabít. Táta křičel, ať nekecá a přizná barvu. Babi tvrdě zavelela: „Tondo, Marie, dovnitř! Terezo, ty taky.“

Uvnitř spustila kázání, že vylupovači hřbitovů jsou největší šmejdi na světě. I ti Němci si zaslouží klid. Dřeli tu v zimě v létě a tahle vesnice byla jak městečko. Táta se ušklíbnul, že sudeťáci hajlovali a byli svině, ale babi ho utřela:

„Kecy! Nech sudeťácký strašáky na pokoji, před desíti roky jsi se pídil, jestli nemáme nárok na německý občanství! V tu ránu bys byl Němec a dělal v Hofu! Navíc stačí číst, tady se nejvíc pohřbívalo mezi válkami. Samí staří a děti. Polovina patří dětem! Je tam něco horšího než zlodějna: tělo Mary Tarolové. Půjdeš na policii sám, nebo to pozítří udělám já. Kompletně!“

Táta střídal barvy, potom bafnul Terezu za triko.

„Ty parchante šmírácká! Najednou ses sčuchla s bábou? My se můžem zbláznit, abys měla všechno...“

„Necháš ji?! Ani se jí nedotkneš! Ráno jedu domů a hned přijedu pomoci. Marie, jíst zatím nebudu. Terezko, dones mi kabelku.“

Na schodech babička odříkala modlitbu za mrtvé a dala Terezce nahlas číst z Bible. Některé věty žalmu znala z filmových pohřbů. Babička se spokojeně usmála:

„Máš pravdu, to používá spousta lidí. Nechám ti svou Bibli. Tady máš založený Davidův žalm. Kdyby ses bála, čti Marience jako teď.“

Té noci stará paní nepřišla. Terka s babičkou si ráno zamávaly na opačných zastávkách, autobusy jim jely současně. Martina obdivovala Terezčin klobouk a těšila se, jak bude Kolbová koukat. Jí

se taky posmívá, kvůli brejlím. Terce byl názor Kolbice fuk. Je blbá. Ostatní se tvářili normálně, už nebyla blechatá chudoba. Terezka se zadívala přes ně, na schody ke dveřím. Třídní stála, asi hledala klíče. Jenže už není sama!

„Maro, ne!“ Víc nestihla. Učitelka se zapotácela, skutálela až dolů. Jenom ne do hlavy! Třídní padala pomalu. Terka s hrůzou sledovala hlavu, krk a ramena. Věci z kabely létaly kolem, ale tělo se poslušně stáčelo těsně před tyčemi zábradlí a hranami schodů. Křik všechny přibil na místo. Terka shodila tašku a letěla. Zkroucená noha, krev na lokti, brýle šejdrem. Ale žije! Z nohy pod kolenem stříkla krev. Terka vytáhla kapesník. Měla čistý tátův, Kolbovkou vysmívaný hadrový šnuptychl. Zavázala nad kolenem, utáhla. Pod ním trčel kus kosti, dírami v silonkách viděla čtyři škrábance. Nekrvácely, vypadaly žlutě. Lidský sádlo, jak kost prorážela kůži předtím... Nepřemýšlela, odkud to ví. Třídní sténala, koukala skrz Terku. Možná na Maru? Ne, ta zmizela. Vtom se všichni probrali, začal frmol s dohady, lékárníčkou a sanitou. Terka se vytratila na záchod. Seděla tam a nevěděla, jestli nezačne zvracet. Proč je Mara tolik zlá?! Co jí třídní udělala? Rozbrečela se. Tohle bylo strašný. Co teprv provede tátovi a mámě?

O čtvrté hodině do třídy přišla ředitelka, pochválila Terku za pomoc. Všichni učitelé na ni byli hodní, až nějak nevěděla, co s tím. Na zastávce si lidi říkali, že z rybníka vylovili starého Fejfara a někoho odvezli s infarktem. Dneska byl moc špatný den, samé neštěstí. Terka šla domů jako svázaná. Dům byl prázdný, pila pryč a dříví nedotčené. Máma měla odpolední, táta přišel večer napitý z hospody. Na policii nebyl. Terce běhal mráz po zádech. Bála se, až drkotala zuby. Na zdech viděla šmouhy, ale čtením nezešedly a nemizely. Ať už se babička vrátí!

V úterý přišla ředitelka do třídy zase. Řekla Terce, ať se sbalí a odvezla ji svým autem domů, že maminka čeká. Táta měl totiž bouračku a leží v nemocnici. Ta jen sklopila hlavu a v břiše narostl studený kámen. Jede to pořád dál! Kdyby jela s tátou, tak možná... Třídní přece zachránila vaz, všichni říkali, že ji to nezabilo jen zázrakem!

Na stole před mamkou stál fernet. Byla u ní jedna paní z práce. Už volala babičce, že táta umřel. Přímo na místě, ředitelka asi nevěděla všechno. Terka mlčela. Nebrečela máma, nebrečela ani ona. Stulily se k sobě. Ta hodná paní pořád mluvila a mluvila, co všechno zařídí a slzela místo nich. Taky ohřála polívku a přinutila je jíst. Po ní přišel tátův kamarád Korous, že taky se vším pomůže. Přinesl další flašku a cigarety. Máma začala trochu mluvit, poslala Terku do postele. Terezka šla do zatáčky schodiště, sedla si a hladila zeď. Prsty se dotýkala krvavých šmouh. Co tě usmíří, Maro? Táta už určitě jel na policajty... A v tom druhém autě byli dva další mrtví, dole ze vsi!

„Nechali ma tam, nehládali, aj oči som do tmy otvorila. Nevládala som sa pohnúť, zomierala v cudzom hrobe...“

Seděly vedle sebe. Tereza se odtáhla, Mara skryla tvář do dlaní. Už nahlas nemluvila. Přesto Terce ukázala všechny lidi, jak vypadali před lety. Kamarádky, kluk, kterého měla ráda, zlomyslný Fejfar, sousedi. Všichni mlčeli, když otčím bil její mámu. V hospodě slyšel, že Mara čeká děcko s vojákem, který dětem předváděl vlčáka. Proto ji tehdy zbil a ještě hůř ublížil. Opilý hned ani nepoznal, že všechno byla lež. V noci zkusila utéct, spadla ze schodů a on myslel, že je mrtvá. Dokonce i mámin růženec jí dal do hrobu. Všichni mu pak uvěřili, že s nějakým klukem utekla.

Mara měla svou pravdu. Jenže lidí, které trestá, zbývá ještě moc. Nespravedlivě moc! Jak mohli vědět, co se stalo špatně? Třídní je přece docela fajn! To spíš měla strčit do hnusnýho Karla, to on jí ublížil! A táta? Vždyť byl nešťastnej, že nesplácejí barák, práce pro chlapy je málo. No, naklepal Terce párkrát špeky, ale když spolu opravovali Mánu, tvrdil, že je na to lepší, než kluk! Normální táta. Podívala se na Maru. Jak jí to vysvětlit? Pochopí to? Vypadala tak smutně, že Terka zase vzlykla. Mara natáhla ruku, jako by ji chtěla pohladit. Takže rozumí? Ale ne! Najednou je z ní Elchianor. Vysmívá se, svítí zlou radostí! Terka utekla, nahoře se ohlédla. Nic. Vyhlédla ven. Tam ji viděla. Zrovna zvedala paže pod stromy uprostřed kola ze svíček. Dělá to dál! Terku roztřásla hrůza. Skočila pod peřinu, tiskla k sobě bábinu Bibli. Drmolila přitom páté přes

deváté. Kousky modlení, žalmu, cokoliv padlo na jazyk, dokud neusnula.

Ráno do školy nemusela. Korous u nich přespal a potom odjel něco zařídit, aby je mohl vzít do Chebu k pohřebákům. Mamka ještě potřebovala spát. Terezka zkusila poslední, jít na hřbitov. Bála se Mary, ale věděla, že jinak to nejde. Ne jen tak obyčejně, nejlíp s kytkama. Otrhala všechno, co ještě kvetlo, i ozdobnou pruhatou travu. Vzala to ze druhého konce hřbitova. Jak jim slíbila, hladila a obdarovala každý zničený hrob. Prosila u každého, aby se přestali zlobit. K Maře došla nakonec. Jí dala Bibli. Místo toho, co říkala, že měla po mamince.

„Myslíš, že srovnáš všechny viny? Stojíš přece mimo, nech to být!“ Elchianor si stáhla šátek. Stála v černých šatech s rozpuštěnými vlasy, jako čarodějnice nebo zlá víla. Ano, přesně tak vypadala. Vítr vlasy rozhodil a její tvář připomínala večer na schodech. Posmívala se a měla zlé oči.

„Hezké kytíčky, Bible u mrtvé, všechno před tebou padne na zadek? Příliš málo, ty hloupá! Nic nezmůžeš, nic neumíš. Čekej doma, než to skončí!“

Terezka smutně poslechla. Když prolézala dráty na pole, Elchianor zase byla paní Štajnerová, sehnutá a v šátku. Byla otočená zády. Poslední šance! Terka se dotkla dlaní země.

„Pomoz mi, Země, zastav to! Pomozte všichni, prosím, moc prosím!“ Dál nemohla, znovu měla v krku knedlík. A musela jít.

Pan Korous přijel, zrovna když mamka vylezla ze sprchy. Pojišťováký zařídil a mužou do Chebu. Mamka se rozbřečela, jak je hodnej a do toho přijel autobus s babičkou. Viděla cizí auto, hned ztuhla. Odmítla jet s nimi, že radši zůstane s Terezkou. Dítě by stejně u takových věcí nemělo být. Mamka šla najít něco černého na sebe a Terka se vytratila za ní. Pan Korous radši seděl v autě, babička mu ani neodpověděla. Tereza chvíli sledovala mámino hledání, potom šla k oknu na chodbě. Leknutí projelo až do nohou. Štajnerka jde zpátky! Honem se otočila k mamce:

„Mami, já jedu s vámi! Nebudu zlobit, fakt, že ne!“

Mamka nejdřív řekla, že je to blbý, ale potom kývla:

„No jo, babička má špatnou náladu, vid’? Ale musíš nenápadně, nechci se s ní hádat. Potom se to nějak zvládne.“

Proběhla, když babi vyhazovala flašky a popelníky. Za chvíli mamka přišla, rychle vlezly do auta a honem odjeli.

„Ještě mi stihla vynadat, že se vdovy nemalujou. Já fakt nic nemyslela, jen jsem vzala rtěnku...“

„No, já v tom nic hroznýho nevidim. Jsi mladá ženská, pěkná, život před sebou! Tohle si vem, bude ti slušet.“

Terezka viděla, jak mamka bere řetízek s perličkami a křížkem. Děkovala Korousovi, že na černém roláku vypadá moc dobře. Pan Korous mamku pohladil po sukni. Měl chlupy až na silných prstech a chvíli si mamku podržel jako něco svého. Ta se rozpačitě ohlédla. Terka mlčela, tváře celé mokré.

„Holka, nebreč pořád. Vzpomeň si, jak jsme se ho bály, jak tě mlátil... Abys věděla, vůbec to nebyl tvůj táta!“

„Nech ji, je malá, takový věci...“

„Ale vždyť je to pravda! Babka mi nikdy neodpustila, že jsem Tondovi nedala opravdovýho, jejího vnuka. Sekýruje a na Terce chlup dobřej nevidí. Je to fakt děsný neštěstí, ale barák nám zůstane, když se to z pojistky doplatí...“

Terku zbolelo, jako by dostala velikou ránu do hrudi. Vedle ní se objevila Mara. Natáhla ruku po mamčině krku. Řetízek?! Tak proto měla Terka zůstat doma! Mara je přišla oba zabít. Vezme si zpátky, co Korous ukradl mrtvole. Jak vzpomněla na hrob, došlo Terezce ještě něco. Křičela by, ale jen otevřela pusu. Zrovna předjížděli kolonu aut. Jenže Terka věděla, že do protivky vjede nákladák. Probrala se, odhodila Maru. Mohla jen chrčet, natáhla aspoň ruce jako na odstrčení karet. Nákladák vyjel nad obzor, Korous zaklel. Mamka vyjekla, auto vylítlo na stranu. Otočili se. Jednou, dvakrát. Než Terezku spolkla tma, slyšela Elchianor. Kde ta se tady vzala? Proč křičí taky? Všichni jsou zmačklí...

Probrala se v posteli. Bílo, prázdno... Svět se Terce otevíral po kouskách. Babička byla první. Seděla na židli, hladila jí ruku,

uvázanou na straně. Tereška jela očima vzhůru po hadičce až k pytlíku s nějakou vodou. Jako v nemocnici.

„Bohudíky, holčičko, bohudíky! Už dva dny... Maminka leží kousek vedle, taky bude v pořádku.“

„Paní Štajnerová... taky tam byla...“

Babička se zarazila. Pustila Terezinu ruku. Dala jí napít džus a řekla, ať hezky odpočívá a povídala o Ronym. Další den konečně Terezku na vozíku dovezli za maminkou. Byla hrozněbledá, pravou ruku v sádře, do druhé dostávala krev. Kolem toho zápěstí měla Mařin řetízek. Pořád ho drží, říkala sestřička. Koukla, jak rychle krev kape a pohladila Terezku po hlavě.

„Před chvílí byla vzhůru, ptala se na tebe.“

Zrovna přišla babička, dala Terce pus, tahala z tašky limonádu a banány. Znovu pohladila mamku po tváři. Teď odveze Terku zpátky a potom se vrátí Marienku omýt. Tereška mlčela. Marienku? Hleděla na ruku, obtočenou růžencem. Ve své posteli se otočila k oknu. Už neměla slzy. Je sama. Bez táty, co ani nebyl její, bez mamky, co už není její, bez babičky, která našla svoji Marienku. Nezbyla ani Elchianor. Ano, je sama a může za to. Neměla na Maru vykřičet, kdo ji opravdu zabil a teď čaruje, aby byla zlá. Elchianor o ní přece věděla, to Elchianor ji nechala umřít! Potom se kouzla přetočila a všechno je jinak. Pod převrácenou deskou Mařina hrobu umřela paní Štajnerová a v autě se všechno pomíchalo. Tereška dnes totiž ví mnohem víc, než by věřila nebo chtěla. Jako kdyby sáhla na kliku a otevřela dveře. Jejda, babi si svoje uřeknutí uvědomila a jde sem. Nesmí nic poznat! Nikdy, ona ani Mara.

Terka se soustředila jako po počurání. Zvládne to, musí. Teď: Zamávat ke dveřím a poslat pus. Povedlo se, babi Vechtrová odešla. Uff! Jo, takhle to už bude pořádek. Všechno naoko. Ať se stane cokoli, rozhodla se totiž Tereška zůstat doma. Nechá ty dvě, ať ji jako vychovávají. Dítě přece samo nic nezumůže! S povzdechem natáhla ruku. Víčko petláhe se odšroubovalo a limča plnila skleničku na stolku. Trochu ucmrndla, ale nevádí, dějou se horší věci. Zpátky láhev zalezla bezchybně. Sklenka vklouzla do Tereziny dlaně. Na okně se pohnul stín, podobný přikyvující hlavě jakési staré paní.